

Soldatenhulde in Kontich – 5 mei 1920

Nieuws is zo oud als de krant van gisteren. In deze wereld van snelle communicatie worden we om de oren geslagen met het nieuws van de wereld. We zijn tegenwoordig sneller op de hoogte van een bomaanslag in Fallujah dan van een auto-ongeluk in de Pierstraat. Door die snelle opeenvolging van indrukken gaat het kleine nieuws van alledag verloren in de geopolitieke machtsspelletjes van een geglobaliseerde wereld.

In deze communicatie-oorlog is natuurlijk ook de krant veranderd. Je moet er gewoon maar eens een krant van twintig jaar geleden bijnemen. In de krantenverslaggeving van vandaag is er nauwelijks nog tijd voor beschouwing. Des te meer echter voor sensatie en “onthullende” beelden. Daarom precies doet onderstaand krantenbericht uit 1920 een beetje vreemd aan, maar het schetst perfect het tijdsbeeld van toen, allemaal een beetje trager. En misschien ook wel een beetje poëtischer. Zelfs in *Het Laatste Nieuws*...

Een plechtige V.O.S.-dag

Men schrijft ons:

Kontich is door en door Vlaamsch en een Vlaming voelt er zich dan ook geheel thuis. 't Kan dus wel niet anders of de gewezen strijders zouden zich aansluiten bij den Vlaamschen Oud-Strijdersbond. Als echte vossen hebben ze immers in de loopgraven en schuilholen van het IJzerland de wacht gehouden, tot het oogenblik sloeg, waarop ze er uit konden springen, om den vijand heen te drijven tot over hun spitsen toren en veel verder nog.

En 9 Mei was de dag van de Kontichse Vossen. Generaal-majoor Mahieu kwam hun een vaandel overhandigen en het gansche dorp, van het schoolkind tot het oude besje dat maar noode meer den zetel naast den haard verlaat, heeft hun een welgemeende hulde gebracht.

De Mei-dag begon met een plechtige herdenking van hen, die niet meer zijn teruggekeerd.

“Zij die voor 't Vaderland op 't bloedig slagveld vielen.
Verdienen, dat het volk bij hunne baar komt knielen.”

Zoo zongen de reine kinderstemmen bij de gedenkzuil, na een indrukwekkenden dienst in de kerk.

En hier was het zoo oprecht gemeend, zoo ontdaan van al het officieel gedoe van klatergoud, van banaliteit. De ziel der groote menigte, zoowel in het bedehuis als daar rond het eenvoudig, sober en juist daarom zoo treffend monument, trilde mee in de roerende woorden, welke de wind heenvoerde over het plein door de dorpsstraten :

“En als eene moeder zoo teeder ...

Zingt zoetjes heel een volk hen sussend in het graf ...”

Twee-en-twintig medeburgers vielen in den grooten oorlog. En op een dorp kent men elkander zoo goed en zijn de namen in het arduin zoo vol beteekenis.

“En waar zoo'n dood schaar de rust is komen vinden.
Kan nooit vergetelheid haar nachtelijk floers ontwinden.”

Onze gedachten gingen naar al die plaatsen: Stuivekenskerke, Tervate, Pervyse, Ramskapelle, Boesinge, Adinkerke, Alveringem, enz. want die rustplaatsen zijn ons goede bekenden geworden. We zagen ze vóór ons de vele, nederige kruiskens. Aalmoezenier De Bruyn sprak er in ontroerende woorden over, als hij het sterven van zoo menigen IJzerheld schetste, waarbij de Moeder onzichtbaar aanwezig was. De Moeder aan 't front ... en bij dat beeld weende de gansche menigte. Er waren zooveel familieleden en was het voor hen niet als Gezelle het zegt :

“ Tranen, bittere vrucht des lijdens;
drank die 't smachtend herte laaft.
Tranen als bij de noenestonde
't blusschend reegnen op het kruid...”

Familieleden, vrienden, geburen, kinderen legden bloemen neer aan den voet der zuil en over de gansche schare hing een aangrijpende stilte. Men zag op dien stond de vermisten voor zich.

Dan luidden de klokken en rezen de vlaggen aan de gevels van half top tot boven aan den stok. 't Was nu de middag, gewijd aan de Vossen, aan hen die terugkeerden en hun Vlaanderen willen zien genieten van alle gebrachte offers.

Om drie uur trok een stoet door Kontich, waarin vooral de kinderen weer de frissche, heerlijke groep vormden met hun schat van bloemen. En 't was een goede gedachte in dezen optocht, op een bordje den naam van elken voormaligen strijder te dragen. Aan het gemeentehuis sprak generaal Mahieu de oud-soldaten toe in een flinke volksgezinde Vlaamsche rede. Hij overhandigde het Vaandel en daarna dankte dokter Geerts met een niet minder pakkend Vlaamsch woord, dat echt uit 't hart kwam.

De Schooljeugd zong gelegenheidsliederen, waarna de oud-strijders plechtig ontvangen en in een gevoelvolle hartelijke toespraak door burgemeester Schroyerns gehuldigd werden. 't Werd een gezellig samenzijn. Generaal Mahieu sprak ongedwongen Vlaamsch met zijn oude jongens, zoals hij hen noemde en men dronk een glas wijn op den Koning.

Ten slotte overhandigde men elken Vos een diploma. 's Avonds was het dorp sierlijk verlicht. De beide harmoniemaatschappijen doorkruisten met fakkels en lampions de straten en aldus eindigde der Vossen huldedag, die door geen enkelen wanklank werd verstoord. De inrichters hebben eer van hun werk.

A.H.

Artikel uit *Het Laatste Nieuws* van 11/05/1920

Uit dit stukje (in originele versie) over de inhuldiging van het monument voor de gesneuvelde Kontichse soldaten van 1914-1918 blijkt toch hoezeer onze pers is veranderd. Maar tegelijkertijd ook onze maatschappij. Want wij krijgen waarschijnlijk de pers die we verdienen.

Toch willen we nog even stil blijven staan bij de inhuldiging van dit monument. Na de wapenstilstand van 11 november 1918 kwam het gewone leven weer stilletjes aan op gang. Aanvankelijk waren er een aantal plechtigheden die vaak een katholiek karakter hadden. De bevoorrading was niet altijd even adequaat en door de

terugkeer van de vluchtelingen was er in 1919 zelfs een huisvestingsprobleem. Dat had natuurlijk ook een weerslag op de ontoereikende tewerkstelling. Maar ondertussen werden er vaak spontane feesten gevierd.

En het laatste feest was dat van 9 mei 1920 met de bovenvermelde onthulling van de gedenkzuil voor de gesneuvelden. Deze gedenksteen werd aanvankelijk opgericht op het pleintje achter de Sint-Martinuskerk. Op die zuil staan stonden de namen van de Kontichse gesneuvelden. De onthulling was ingebed in een groter feest met toespraken, ontvangsten, optochten en muziek.

Slechts later werd de gedenkzuil overgeplaatst naar zijn huidige locatie in het gemeentepark. Na het einde van de Tweede Wereldoorlog werden ook de slachtoffers van die wereldbrand aan het stenen lijstje toegevoegd.

Wie Kontich verder in kranten wil bestuderen kan altijd terecht in het documentatiecentrum in de Duivenstraat 22. Elke maandagavond kun je vanaf 20.00 uur grasduinen in het Kontichse verleden.

Kristiaan Theys